

SIVILOMBUDET STORTINGETS OMBUD FOR KONTROLL MED FORVALTNINGEN

Postboks 3 Sentrum
0101 OSLO

v/Lars Mathias Enger

Deres ref.:
2024/3208

Vår ref.:
2025/385 - 42825/2025

Saksbehandler:
Marit Halonen Christiansen

Dato:
04.04.2025

Tilbakemelding på rapport etter Sivilombudets besøk til Stavanger fengsel 17.-19. september 2024

Innledning

Det vises til rapport etter Sivilombudets besøk til Stavanger fengsel 17.-19. september 2024 (besøksrapport nr. 84). Sykehuset er bedt om å gi tilbakemelding om oppfølgingen av de funn og anbefalinger som er rettet oss innen 7. april 2025.

Bakgrunnen for besøket var mandatet Sivilombudet har, til å forebygge tortur og annen grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff ved frihetsberøvelse.

Sykehuset er i Stavanger fengsel representert ved klinikk psykisk helsevern voksne (KPHV) v/ Fengselspoliklinikken og Avdeling for rus og avhengighetsbehandling (ARA). Tilbakemeldingen som foreligger i dette skrivet er utarbeidet av Fengselspoliklinikken.

Rapporten fra Sivilombudet er gjort kjent for medarbeidere i Fengselspoliklinikken, i tillegg til ledere på ulike nivå i avdelingen. Innholdet er drøftet internt og det er gjennomført samarbeidsmøte vedrørende funn og anbefalinger, mellom Helse Stavanger, kommunehelsetjenesten i fengselet og ledelsen i Stavanger fengsel.

Fengselspoliklinikken har stedlig tjeneste i Stavanger Fengsel, hvor vi tilbyr poliklinisk utredning og behandling til personer som soner i fengselet. Rettigheter blir vurdert etter gjeldende lovverk og nasjonalfaglige retningslinjer. Vi kan også ivareta de distriktpsikiatriske poliklinikkene sine pasienter under opphold i fengselet. I tillegg veileder- og samarbeider vi med helsetjenesten i fengselet og med Kriminalomsorgen.

Samarbeidet mellom de ulike instansene, og spesialisthelsetjenestens ansvarsområder i fengselet, er nedfelt i "Samarbeidsavtale mellom Kriminalomsorgen v/Stavanger- og Åna fengsel, helse- og omsorgstjenesten i Stavanger kommune og Hå kommune og Helse Stavanger HF".

Det ble gitt 30 anbefalinger i rapporten. To av anbefalingene involverer Fengselspoliklinikken direkte. Dette gjelder anbefaling nr. 1 om styrking av samarbeidet mellom tjenestene og anbefaling nr. 6 om samarbeid for å iverksette helsefremmende tiltak for innsatte. Vi vil i det følgende redegjøre for hvordan Fengselspoliklinikken har fulgt opp anbefalingene i rapporten.

Anbefaling: Samarbeid om helseoppfølging

Pkt 1: Fengselet, kommunen og sykehuset bør styrke samarbeidet mellom tjenestene. Særlig ved å sikre fast møtestruktur mellom partene på lokalt ledelsesnivå.

Sivilombudet påpeker en mangel på formelle møtepunkt mellom tjenestene (Spesialisttjenester, kommunale helsetjenester og kriminalomsorg). I Stavanger fengsel er det etablert en kultur av mer uformalisert samarbeid mellom tjenester som viser gode resultater i mange saker. Sivilombudets besøk minner oss på viktigheten av å også formalisere vårt samarbeid, samt ha et spesielt fokus på isolasjon og soningsforhold. Vi mener at dette vil bidra til høyt faglig fokus fra alle parter og sikre et godt samarbeid over tid. For å sikre en bedre struktur og samarbeid mellom kriminalomsorgen, spesialisthelsetjenesten og kommunen, er det etablert nye faste møtepunkter på ulike nivåer.

Den 17. februar 2025 ble det gjennomført et møte for å vurdere og videreutvikle samarbeidsstrukturen. Deltakere var:

- Kriminalomsorgen: fengselsleder og ass. Fengselsleder. (Cathrine Bjaland Moseng og Gry Cindahl)
- Spesialisthelsetjenesten – Fengselspoliklinikken: (Helene Laupsa) enhetsleder, (Melanie Anton) psykologspesialist og (Jørgen Bråten) psykolog
- Stavanger kommune – Stavanger legevakt: (Hanne Sandanger) Avdelingsleder fengselshelsetjenesten

Samarbeidsmøter på mellomledernivå

For å styrke samhandlingen mellom partene er det besluttet at enhetsleder for fengselspoliklinikken, deltar én gang årlig på de halvårige samarbeidsmøtene mellom:

- Kommunen v/avdelingsleder for fengselshelsetjenesten (FHT)
- Kriminalomsorgen v/leder for Stavanger fengsel

Avdelingsleder for fengselshelsetjenesten har ansvar for å innkalle til disse møtene.

Planlagte møter i 2025:

- 20. mars
- 13. oktober

Fagledermøter

Det etableres to årlige fagledermøter med fokus på samarbeid på tvers av fagområdene. Temaer vil blant annet omfatte faglige problemstillinger, operasjonell drift og ansvarsfordeling.

- Ansvar for innkalling: Kriminalomsorgen v/ ass. fengselsleder
- Deltakere: Fagledere fra de ulike virksomhetsområdene
- Frekvens: 2 ganger per år

Anbefaling: Hverdagen i Stavanger fengsel

Pkt 6: Fengselet, kommunen og sykehuset bør samarbeide om å iverksette helsefremmende tiltak for innsatte for å forebygge og redusere negative helsekonsekvenser som følger av forholdene i fengselet.

Fengselspoliklinikken hadde i forkant av sivilombudets besøk besluttet å bemanne opp poliklinikken. Ett av våre fokusområder var et tettere samarbeid med instansene i fengslene vi har stedlige tjenester i. Sivilombudets funn og anbefalinger understreker et behov for å iverksette helsefremmende tiltak for innsatte for å forebygge og redusere negative helsekonsekvenser som følger av soningsforholdene i fengselet.

Poliklinikken har gjennomført en rekke møter hvor funnene ble drøftet og hvor rapporten ble presentert til alle psykologer. Vi drøftet vårt ansvar som spesialisthelsetjeneste i fengselet med særlig fokus på de spesielle forholdene våre pasienter må leve under. Vi har, over år, prøvd å jobbe ved å være tilgjengelige for veiledning i alle vanskelige saker (henvist til oss eller ikke). Vi har også lagt oss på en faglig linje hvor vi ønsker- og prøver- å jobbe så lavterskel som mulig innen våre rammer. Vi anerkjenner at å være en poliklinikk i fengselet krever et spesielt fokus som andre poliklinikker ikke må forholder seg til. Stavanger fengsel er et stort varetektsfengsel og vi vet at mange av innsatte i varetekt er i en særst sårbar og vanskelig situasjon.

I samarbeid med helsetjenesten og ledelsen i fengselet, har vi kommet fram til følgende tiltak som vi mener kan bidra til å fremme bedre helse hos innsatte:

Ansvarsgruppemøter

Det opprettes ansvarsgruppemøter i fengselet rundt enkelte innsatte. Her deltar instanser avhengig av om de er involvert i saken det gjelder. Dette er skjer ved behov, ettersom de omhandler enkeltsaker knyttet til individuelle innsatte, og frekvens kan derfor ikke fastsettes på forhånd.

Veiledning

Det skal etableres faste veiledningsmøter med kriminalomsorgen og fengselshelsetjenesten. Formålet er å sikre tett faglig oppfølging og samhandling. Dette kan være knyttet både til enkeltsaker og generelle forhold. Her vil bl.a. isolasjon og andre utfordringer knyttet til soningsforhold være tema.

Vi vil jobbe tettere med A-teamet (aktiviseringsteamet) som har et særlig ansvar for- og kontakt med innsatte på isolasjon. Behandler fra fengselspoliklinikken skal delta på A-teamets faste, ukentlige møte. Målet er å etablere gode tiltak rundt enkelte individer, men også jobbe med kompetanseheving av hele teamet.

Inntakskriterier

Behandlere i Fengselspoliklinikken skal ha et økt fokus på risiko for isolasjonsskader. Terskelen for å ta imot innsatte henvist av fengselshelsetjenesten skal senkes i saker hvor det er risiko for- eller forekommer- isolasjonsskade.

Vennlig hilsen

Fag og foretaksutvikling

Marit Halonen Christiansen
Direktør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Digital kommunikasjon

Vi har elektronisk saksbehandling og er opptatt av at informasjon, også taushetsbelagt, skal kunne sendes på en rask og sikker måte. Vi ber derfor om at et eventuelt svar på denne henvendelsen sendes gjennom en av disse kanalene:

- Privatpersoner og private virksomheter: [eDialog](#)
- Offentlige virksomheter: eFormidling (via eget sak-/arkivsystem)

